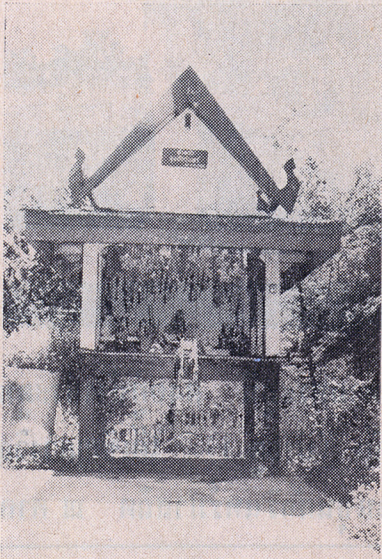

ประวัติเจ้าพ่อขุนศักรินทร์

□ เรียบเรียงโดย... ชัย คี๊ยะ

ศาลเจ้าขุนศักรินทร์ (ศาลเดิม) ปรับปรุงใหม่ เมื่อวันที่ 25 มกราคม 2515 ตั้งอยู่ฝั่งลำตะคอง ใกล้บริเวณเกษตร

ท่านอาจารย์จำเนียร ศุภลักษณ์ศึกษากร อาจารย์สม หิรัญพันธ์ ได้กรุณาให้ข้อมูลและแนวคิดเกี่ยวกับประวัติของศาลเจ้าขุนศักรินทร์เท่าที่ท่านระลึกได้ ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง ณ ทน

อาจารย์สม หิรัญพันธ์ ได้อธิบายคำว่า “ศาลเจ้าพ่อ” ให้ฟังว่าศาลเจ้าพ่อหรือศาลเจ้าแม่ หมายถึงศาลที่ตั้งบนเพอเป็นทศกการะบูชา

เจ้าของสถานที่ หรือสิ่งอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับเจ้าของผู้ลงลัไปแล้ว (เราคงหมายถึงเจ้าที่เจ้าทาง ผู้บ้าน ผู้เรือน ฯลฯ) ศาลเจ้าพ่อหรือศาลเจ้าแม่ต้องมีเสาต้นเสมอ

คำว่า “ศาลพระภูมิ” หมายถึงที่ตั้งสถิตของเทพ หรือเทพารักษ์องค์ใดองค์หนึ่งไม่เกี่ยวกับเจ้าที่เจ้าทางแต่อย่างไร ศาลพระภูมิมีเสาเดียว สร้างสี่เสาไม่ได้

อาจารย์จำเนียร ศุภลักษณ์ศึกษากร อธิบายต่อไปว่า ขุนศักรินทร์ เป็นชื่อของเจ้าของที่ดินแห่งทุ่งตะโกราย อันเป็นสถานที่ตั้งสถาบันฝึกหัดครูในปัจจุบัน

สรุปได้ว่า ศาลเจ้าพ่อขุนศักรินทร์ ก็คือศาลที่ตั้งบนเพอเพอเป็นทศกการะบูชา ขุนศักรินทร์ อันเป็นเจ้าที่เจ้าทางของวิทยาลัยครูปัจจุบัน

ประวัติการตั้งศาลมสาเหตุที่นาสนใจจากคำบอกเล่าของอาจารย์จำเนียร ศุภลักษณ์ศึกษากร พอสรุปได้ว่า

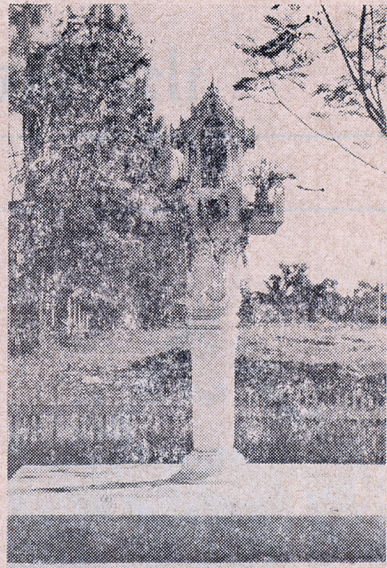
เมื่อประมาณปี 2492 อาจารย์อรุณจัน วิวัฒน์ สุนทรพงศ์ เป็นอาจารย์ใหญ่ ท่านมี

จักรยานสองล้ออยู่คันหนึ่ง จำยี่ห้อไม่ได้ซึ่ง
จอดไว้ที่สโมสรข้าราชการนครราชสีมา เกิด
หายไ้ จึงแจ้งให้อาจารย์จำเนียร รับผิดชอบ
อาจารย์จำเนียรจึงรีบไปหาหมอดู (สมัยนั้น
เรียกหมอส่อง) คือส่องเทียนมีขามบายศรีครุ
ข้างในบายศรีมีไข่มุก 1 ใบ เงินยกครุ 1
บาท 50 สตางค์ กระจกเงา 1 บานรูปเทียน

อาจารย์ผู้ส่อง ได้มาทำการส่องที่บ้านพัก
อาจารย์ใหญ่ (บ้านพักอธิการปัจจุบัน) ทำ
การส่องแล้วมองไม่เห็นในกระจกว่าจักรยานอยู่
แห่งไหน บอกว่าเพราะมีเจ้าที่มาบังอยู่ บอก
ข้อพรหมสรรพว่าเจ้าที่แห่งนั้นคือ "ขุนศึกกรินทร์"
ซึ่งเป็นชื่อเดียวกับคุณตาของเจ้าของททขยให้
รัฐบาล เพื่อสร้างโรงเรียนฝึกหัดครูแห่งนั้น

ขอให้จตุรูปและขอขมาเสียก่อน คุณ
แม่ลูกอิน (ภรรยาอาจารย์ใหญ่) จึงจตุรูปขอ
ขมาและถามหมอส่องว่า เขาต้องการอะไรอีก
หมอส่องบอกว่าต้องการศาลเพื่ออยู่อาศัย 1 หลัง
ทุกคนยินดีตามที่ขอหลังจากได้จักรยาน 2 ล้อ
กลับคืนแล้ว

หมอส่องส่องต่อไป พบว่าจักรยานที่
ขโมยไปนั้นซ่อนไว้ที่คูเมืองหลัง สโมสรข้าราชการ
นั่นเอง แต่ได้เคลื่อนที่ไปซ่อนแล้ว มุ่ง
หน้าไปทางอำเภอบั๊กธงชัย อาจารย์จำเนียร
ขอร้องหมอให้ตามส่อง ไปทางอำเภอบั๊กธงชัย

ศาลพระภูมิ ตั้งอยู่ข้างประตูทางเข้า
วิทยาลัย (ประตู 1) ได้เชิญดวงวิญญาณ
ของท่านขุนศึกกรินทร์มาสถิต ณ ศาลนี้ด้วย

หมอบไปไม่ได้ ติดอยู่ยามรักษาการณ์ (หมอส่อง
เป็นทหาร) จึงสอนวิธีส่องให้นักเรียนครูคน
หนึ่งซึ่งเคยส่องมาแล้ว ขอนายนุ่ม เย็นใจ
บ้านอยู่อำเภอนาเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี ตาม
ไปส่องหาจักรยานแทน นายนุ่ม เย็นใจ ตาม
ส่องหาจักรยานกับอาจารย์จำเนียรถึง 4 วันจึง
ได้จักรยานคืน

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงได้ตั้งศาลให้พ่อ
ขุนศึกกรินทร์ทางด้านทิศตะวันออกของ บ้าน พัก
อาจารย์ใหญ่ ติดกับต้นทองหลวงใหญ่ริมคูน้ำ
เมื่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว นายนุ่ม เย็นใจ

ได้ส่งถามพ่อขุนศักรินทร์ว่า ท่านต้องการ
อะไรบ้าง จะได้จัดการเช่นสักการะลูกใจท่าน
นายหนุ่ม เย็นใจ ส่งถามและจตราการไว้
ดังนี้

1. ผ้าม่วง 2. ผ้าขาวม้าไหม 3. ผ้าถุง
- 2 ผืน (ท่านมีภรรยา 2 คน) 4. เสื้อขาวแขน
- กระบอก 2 ตัว 5. ผ้าสะไบเฉียงสีเหลืองและ
- สีเขียวอย่างละ 1 ผืน (คงเป็นสัญลักษณ์ของ

ของวิทยาลัยครูทุกวัน^๕ 6. อาหารหวานคาวตาม
ถนัด เมื่อเตรียมเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึง
ได้ทำพิธีตั้งศาล และได้ขอศาลเจ้าพ่อ
ศักรินทร์แต่นั้นมา

ศาลเจ้าพ่อศักรินทร์ได้ตั้งไว้ในที่ดังกล่าว
เป็นเวลาหลายปี จนกระทั่งตอนหลัง (จำ พ.ศ.
ไม่ได้ อาจารย์ช่วง รัตนกสมภ ได้ทำพิธี
อัญเชิญย้ายศาลเจ้าพ่อศักรินทร์ไปอยู่ทางฝั่งลำ
ตะคอง ซึ่งปรากฏอยู่ตรงท่าทุกวัน^๕ .